

uefiscdi

Analiza situației socio- economice a studenților din România din perspectiva pieței muncii.

1 PREAMBUL

Acest raport este bazat pe datele studiului EUROSTUDENT V și are ca obiectiv descrierea statistică a persoanelor care sunt înmatriculate în România la programe de studii de nivel universitar. Raportul este conceput în vederea evidențierii unor caracteristici ale acestor persoane, în vederea integrării lor în viitor pe piața forței de muncă. Analizele au fost efectuate pe baza anchetei Eurostudent, aflată la cea de-a V-a rundă în România. Chiar dacă ancheta Eurostudent nu are ca obiectiv principal studierea pieței forței de muncă sau integrarea studenților în aceasta, considerăm unele dintre datele colectate sunt în mod deosebit relevante pentru problematica vizată de prezentul raport. Am decis așadar să analizăm principalele elemente descriptive care să permită realizarea unor analize în ceea ce privește legătura dintre viața universitară și cea activă.

Prezentul raport este structurat pe baza a cinci domenii de analiză, care se concentrează pe următoarele teme:

- 1. Descrierea caracteristicilor demografice a studenților care au completat chestionarul studiului Eurostudent.*
- 2. Rutele de tranziție și acces în cadrul sistemului românesc de educație către nivelul educației universitare*
- 3. Bugetul de timp al studenților*
- 4. Resursele financiare ale studenților*
- 5. Angajarea și relația cu piața forței de muncă*

Introducerea la prezentul raport se concentrează asupra informațiilor metodologice cu privire la setul de date utilizat în analiză. Secțiunile ulterioare conțin analizele specifice ale itemilor relevanți pentru cele cinci dimensiuni menționate anterior.

2 INTRODUCERE

Proiectul EUROSTUDENT a publicat primele rapoarte încă din anul 2000, pe atunci analizând date colectate din 8 țări europene. În prezent, proiectul acoperă aproximativ 30 de țări și este o sursă de date statistice comparabile cu privire la studenții înmatriculați în aceste țări în programe de studii de nivel universitar. România a participat la acest proiect începând cu perioada 2005 – 2008, când a avut loc cel de-al treilea val al proiectului. În cadrul ediției curente a proiectului, cea de-a cincea din istoria acestuia, activitățile de cercetare și analiză au fost derulate de o echipă de cercetători din cadrul Institutului de Științe ale Educației (coordonată de prof.univ.dr. Sorin Mitulescu) și de o echipă din cadrul Unității Executive pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI), coordonată de doamna Gabriela Jitaru.

2.1 POPULAȚIE ȘI EȘANTIONARE

Faza de teren, de colectare a datelor brute, a procesului de cercetare a debutat în anul 2013, populația țintă fiind reprezentată de studenții înmatriculați în programe de studii universitare de nivel licență, master și doctorat. Studenții doctoranzi au fost incluși în eșantion doar în scopul de a pilota acest subgrup din cadrul populației. Astfel, răspunsurile acestor persoane nu au fost incluse în baza de date finală utilizată pentru analiză.

Populația de studenți care a fost avută în vedere pentru eșantionare și derularea studiului, este caracterizată prin următoarele date:

- 582,256 persoane erau înmatriculate în programe de studii de nivel universitar, potrivit datelor oficiale publicate de Institutul Național de Statistică¹.
- 47.2% dintre acestea erau bărbați și 52.7% erau femei.
- Distribuția studenților pe ramuri de știință este următoarea: 30% erau înmatriculați la studii tehnice (e.g. inginerii, studii legate de domeniul industrial, robotică etc.); 26% erau înmatriculați în studii universitare

¹ Există diferențe semnificative între datele raportate, privind numărul de studenți din nivelul terțiar al sistemului educațional din România, de Eurostat și cel raportat de Institutul Național de Statistică. Astfel, Eurostat raportează un număr de peste 700.000 de persoane înmatriculate în programele de studii de nivel ISCED 5 și 6 (ISCED 1997), în timp ce INS raportează 464.592 persoane. Autorilor acestui raport le este neclară originea acestei diferențe. Deoarece pentru eșantionare s-au folosit datele publicate de INS ne vor referi în continuare la aceste valori.

generaliste (de exemplu: științe umaniste, matematică, biologie, fizică, chimie, pedagogie etc.); 20% erau înmatriculați la științe economice; 12% înmatriculați la științe medicale; 11% la științe juridice, iar restul (aproape 1%) în diverse alte domenii².

- Distribuția pe vârste a studenților deviază destul de mult de la curba normală, ponderea persoanelor tinere fiind covârșitoare. 71% dintre studenți provin din grupa de vârste 19 – 23 de ani.
- Distribuția potrivit tipului de programe de studii este următoarea 79,7% dintre studenți sunt înmatriculați la programe de studii de nivel licență iar 21,3% sunt înmatriculați la programe de nivel masteral.
- Studenții din România sunt înmatriculați în total în 107 universități, dintre care 56 se aflau în proprietatea statului și 51 erau în proprietate privată.

Studiul a avut la bază un eșantion stratificat, care a inclus 14.770 de persoane, înmatriculate în 91 de universități. Straturile eșantionului au inclus universitățile, facultăți și forma de organizare a programului de studii (cu frecvență la zi; la distanță; cu frecvență redusă, etc.) precum și dimensiunea (exprimată ca populație) a orașului în care se află situată universitatea. Marja de eroare admisă a eșantionului este de 3% la un interval de încredere de 95%. Eșantionul este descris în tabelele următoare.

Tabel 1 – Caracteristicile eșantionului

Strat	Numărul respondenților selectați	Eșantion			
		Unități	Studenți	Unități (% din total)	Studenți (% din total)
1	80	32	2560	26,4%	17,3%
2	120	38	4560	31,4%	30,9%
3	150	51	7650	42,1%	51,8%
		121	14770	100,0%	100,0%

² Sistemul de învățământ universitar din România este caracterizat de un grad ridic de fragmentare a specializărilor oferite prin programele de studii univiersitare. Există, oficial, peste 50 de domenii diferite de studii, care la rândul lor sunt divizate în sute de specializări diferite. Există diferențe semnificative între clasificarea europeană a domeniilor de studii și modul în care unele domenii sau specializări sunt grupate în România. Spre exemplu, studiile univiersitare generale includ în România o varietate de domenii de studii care variază de la științe umaniste la arhitectură. Cu toate acestea, arhitectura este raportată și separat alături de domeniul construcțiilor. Așadar, clasificarea folosită în acest raport este realizată în scopul clarității și al sintezei, chiar dacă nu corespunde întru totul clasificărilor uzuale.

Tabel 2 – Eșantionul în funcție de domeniul de studii

Eșantion				
Domeniul de studii	Unități	Studenți	Unități (% din total)	Studenți (% din total)
Tehnic	34	4290	28,1%	29,0%
Agricole	8	970	6,6%	6,6%
Economie	18	2600	14,9%	17,6%
Drept	8	1010	6,6%	6,8%
Medicină	9	1260	7,4%	8,5%
Universitar	37	4000	30,6%	27,1%
Artistic	7	640	5,8%	4,3%
Total	121	14770	100,0%	100,0%

2.2 CHESTIONARUL, APLICARE ȘI RATE DE RĂSPUNS

Cercetarea EUROSTUDENT este bazată pe un chestionar unitar, comun pentru toate țările participante. Chestionarul este de tip omnibus, itemii fiind grupați în nouă categorii: caracteristici demografice; acces și intrare în învățământul universitar; caracteristici sociale ale studenților; locuire; costuri pentru subzistență; finanțare și asistență financiară publică; buget de timp și angajare; evaluarea programelor de studii; internaționalizare și mobilitate. Studiul derulat în România s-a bazat pe chestionarul comun căruia i-au fost aduse modificări minore, determinate de date factuale care nu corespund situației sistemului de educație din România. Cele mai importante modificări au constat în eliminarea întrebărilor legate de programele de licență de scurtă durată, care nu există în universitățile din România; au fost modificate de asemenea unele întrebări legate de parcursul educațional din timpul nivelului liceal precum și certificările aferente, datorită faptului că sistemul românesc este unul liniar și rigid (indiferent de ruta educațională urmată pe parcursul liceului pentru ca absolvenții acestui nivel educațional să poată aplica pentru înscrierea la programe de studii de nivel universitar trebuie să promoveze examenul național de bacalaureat, care este unic pentru toți absolvenții de liceu); o altă diferență a rezultat din modalitatea legală de definire a termenului de „universitate”, datorită faptului că formal toate instituțiile de învățământ superior din România, după ce obțin acreditarea, poartă denumirea de „universitate”, nu putem separa astfel studenții între cei care sunt

înmatriculați în universități și cei care sunt înmatriculați în alte tipuri de instituții de învățământ superior, conform metodologiei EUROSTUDENT. Chestionarul conține în total 57 de întrebări, ceea ce reprezintă o dimensiune relativ mare pentru un astfel de instrument de cercetare. Datorită aplicării sale on-line s-a așteptat o rată de răspuns relativ redusă. Perioada de aplicare a chestionarului a fost extinsă din luna Iunie până în luna Octombrie 2013, perioadă în care au fost transmise invitații de participare la studiu și completare a chestionarului de mai multe ori. Trebuie de asemenea avut în vedere faptul că lunile iulie și august sunt luni în care de regulă studenții se află în vacanță, iar luna septembrie este de regulă o perioadă în care se organizează examene de restanțe. Obiectivul urmărit pe parcursul cercetării de teren a fost acela de a obține răspunsuri complete, cu alte cuvinte chestionare finalizate și mai puțin urmărirea persoanelor care nu au răspuns deloc invitațiilor de completare a chestionarului.

Rata finală de răspuns a fost de 14.78%, adică 2184 de răspunsuri, considerate valide și complete. Putem considera că rata redusă de răspuns este contra-balansată de validitatea și completitudinea acestora, asigurând calitatea datelor colectate. Metodologia Eurostudent conține reguli și criterii stricte de validare a răspunsurilor colectate³, reguli care pot determina descalificarea unui chestionar doar din cauza absenței unui singur răspuns. Cu toate acestea, s-a reușit validarea tuturor chestionarelor completate, în conformitate cu metodologia amintită.

Pentru a asigura reprezentativitatea datelor colectate s-au comparat caracteristicile demografice ale persoanelor care au răspuns la chestionar cu cele ale populației de studenți, iar rezultatele obținute sunt relativ apropiate. De exemplu, 81% dintre respondenți sunt studenți înmatriculați la programe de studii de nivel licență (comparativ cu ponderea de 79% înregistrată la nivel național); 58% dintre răspunsuri provin de la persoane de gen feminin (comparat cu o pondere de 52% a femeilor în populația de studenți); domeniile de studii au fost la rândul lor echilibrate ca număr de

³ Pentru a parcurge metodologia completă a studiului Eurostudent vezi: *Eurostudent V – Synopsis of Indicators*, disponibil on-line la http://www.eurostudent.eu/download_files/documents/EVSynopsisofIndicators.pdf (p. 16-22)

răspunsuri cu distribuția observată la nivel național. Este adevărat ca alte caracteristici nu au fost la fel de echilibrate. Spre exemplu distribuția pe vârste este diferită, grupele de vârste mai tinere fiind supra-reprezentate (grupele de vârste sub 21 de ani), în timp ce restul grupelor de vârste sunt sub-reprezentate. Din cauza ratei reduse a răspunsurilor am decis să nu utilizăm ponderi pentru a compensa aceste diferențe. Considerăm că ponderarea ar fi indus erori suplimentare care ar fi redus semnificativ calitatea analizelor. Spre exemplu, studenții înmatriculați în domeniul științelor educației care au răspuns la chestionar, în total 31 de persoane, ar fi ajuns, prin ponderare să reprezinte peste 100 de persoane.

Se poate concluziona că în ciuda ratei de răspuns reduse răspunsurile prezentate în capitolele următoare pot fi considerate relevante pentru populația de studenți înmatriculați în universitățile din România în anul 2013. Cu alte cuvinte, rezultatele sunt considerate relevante la nivel național, în timp ce datele prezentate defalcat pe sexe, grupe de vârste, ciclul de studii și așa mai departe pot fi interpretate mai degrabă drept tendințe și mai puțin luate ca atare, în sensul valorilor prezentate.

3 DESCRIEREA STUDENȚILOR (DATE SOCIO-DEMOGRAFICE, BACKGROUND FAMILIAL ETC.)

Secțiunea de față urmărește o prezentare descriptivă a respondenților care au participat la studiul privind condițiile socio-economice ale studenților. Sunt prezentate distribuțiile respondenților în funcție de anumite elemente cheie comune cercetărilor sociologice generale (vârstă, gen, naționalitate), dar și în funcție de elemente specifice precum profilul liceului absolvit, tipul de program de studii urmat și domeniul de studii în care se încadrează acesta, forma de învățământ. Tot în cadrul acestei secțiuni sunt furnizate informații referitoare la backgroundul familial al respondenților (de pildă nivelul de educație al părinților sau ocupația acestora) și date privind situația locativă a studenților.

Vârsta respondenților || Întrebare / variabilă: 57 [051] 5.1. Data nașterii

	Până în 21 de ani	între 22 și 25 de ani	între 25 și 30 de ani	Peste 30 de ani
Nr.	1134	718	188	151
%	51.3	32.5	8.5	6.8
% valid	51.8	32.8	8.6	6.9

Din totalul celor 2212 respondenți aproximativ jumătate au cel mult 21 de ani, în timp ce o treime au vârste cuprinse între 22 și 25 de ani. Un număr mai redus de respondenți au vârsta mai mare de 25 de ani.

Repartizarea pe gen || 58 [052] 5.2. Genul

	Femei	Bărbați
Nr.	1300	895
%	58.8	40.5
% valid	59.2	40.8

Din punctul de vedere al repartizării respondenților în funcție de gen, 1300 dintre respondenți sunt femeii (însemnând aproximativ 59%), iar 895 bărbați (41%). (Pentru 17 respondenți această informație nu a fost furnizată.)

Naționalitate || Vă rugăm selectați țara în care v-ați născut dumneavoastră:

	Nr.	%	% valid
Albania	1	0	0.1
Cipru	1	0	0.1
Franta	1	0	0.1
Grecia	1	0	0.1
Moldova	14	0.6	0.9

România	1454	65.7	98.5
Serbia	4	0.2	0.3

Cei mai mulți dintre respondenți sunt, așa cum era de așteptat, născuți în România (1454 de respondenți au indicat acest lucru). Alți 14 sunt născuți în Republica Moldova, iar 4 în Serbia. La nivelul bazei de date se constată de asemenea prezența câte unui singur respondent născut într-una din următoarele țări: Albania, Cipru, Franța, Grecia. Trebuie precizat însă că la nivelul întrebării menite să identifice naționalitatea respondenților există 736 de non-răspunsuri, ceea ce face dificilă defalcarea cu precizie a tuturor respondenților în funcție de naționalitate. Astfel, este posibil ca în eșantion să existe mai multe persoane născute în afara României, deși numărul acestora este cel mai probabil unul redus.

Profil liceu absolvit || Care este profilul liceului unde ați obținut diploma de bacalaureat (sau un echivalent al acesteia)?

	Nr.	%	% valid
Teoretic - uman	345	15.6	19.8
Teoretic - real	652	29.5	37.5
Teoretic - științe ale naturii	195	8.8	11.2
Tehnologic / Industrial	244	11	14
Economic	146	6.6	8.4
Artistic	65	2.9	3.7
Sportiv	17	0.8	1
Teologic	27	1.2	1.6
Pedagogic	26	1.2	1.5
Militar	2	0.1	0.1
Silvic	5	0.2	0.3
Sanitar	16	0.7	0.9

Repartizarea respondenților în funcție de profilul liceului absolvit arată că mai mult de un sfert (29.5%) dintre respondenți au urmat o filieră teoretică reală, iar 15.6% au urmat un liceu teoretic – uman. Al treilea tip de profil ca frecvență în rândul participanților la studiu este cel tehnologic/industrial, 11% dintre respondenți urmând un liceu cu un astfel de profil. O pondere notabilă se înregistrează de asemenea pentru liceele cu profil economic (6.6% dintre respondenți). Pe de altă parte, liceele cu profil artistic, teologic, pedagogic, sanitar, sportiv, silvic și militar înregistrează ponderi neglijabile care împreună

totalizează 7.14% din respondenți. Ca și în cazul altor variabile însă, trebuie ținut cont de faptul că există un procent semnificativ de non-răspunsuri (21.34% dintre respondenți nu au oferit detalii referitoare la profilul liceului absolvit).

Tipul de program de studii în care sunt înscriși

	Licență	Master
Nr.	1786	398
%	80.7	18
% valid	81.8	18.2

Patru cincimi din numărul total al respondenților sunt înscriși într-un program de licență, iar aproximativ o cincime urmează un program universitar de master. Există și un număr neglijabil de studenți înscriși la doctorat.

Forma de învățământ urmată

	Învățământ de zi	Învățământ cu frecvență redusă	Învățământ la distanță
Nr.	1805	15	31
%	81.6	0.7	1.4
% valid	97.5	0.8	1.7

Aproximativ patru cincimi din respondenți urmează cursuri în regim de zi (cu frecvență), iar foarte puțini sunt înscriși la învățământ la distanță sau cu frecvență redusă. Totuși, 16% din respondenți nu au precizat forma de învățământ urmată.

Domeniul științific în care se încadrează programul de studii

	Nr.	%	% valid
Educație	41	1.9	1.9
Științe umaniste și arte	185	8.4	8.4
Științe sociale, economice și drept	616	27.8	27.8
Științe naturale	178	8	8
Inginerii	642	29	29
Științe agricole	176	8	8
Sănătate	252	11.4	11.4
Servicii	122	5.5	5.5

Distribuția respondenților în funcție de domeniul științific în care se încadrează programul de studii urmat de către aceștia arată ponderi ridicate pentru inginerii (29%) și științe sociale, economice și drept (28%). Aceste domenii sunt urmate de sănătate (11%), științe umaniste și arte, științe naturale, respectiv științe agricole (8% pentru fiecare). Ponderi mai scăzute se

înregistrează pentru programe în domeniul serviciilor (6%) și în domeniul educației (2%).

Cel mai înalt nivel de studii al tatălui / al mamei

	Tată			Mamă		
	Nr.	%	% valid	Nr.	%	% valid
ISCED 0, 1sau 2	110	5	7.7	106	4.8	7.5
ISCED 3	585	26.4	41.1	598	27	42.6
ISCED 4	243	11	17.1	257	11.6	18.3
ISCED 5	78	3.5	5.5	52	2.4	3.7
ISCED 6	260	11.8	18.3	250	11.3	17.8
ISCED 7	88	4	6.2	91	4.1	6.5
ISCED 8	33	1.5	2.3	33	1.5	2.4
Nu știu	25	1.1	1.8	17	0.8	1.2

Din punctul de vedere al backgroundului educațional al părinților se observă o simetrie relativă a distribuției respondenți în funcție de cel mai ridicat grad de educație al mamei, respectiv al tatălui. Astfel, pentru aproximativ 46% dintre respondenți cel mai înalt nivel de educație al mamei sau tatălui este ISCED 5, însemnând că acești respondenți au părinți care nu au beneficiat de studii superioare. Pentru alți 17% cel mai înalt nivel de educație al mamei sau tatălui este ISCED 6, 7 sau 8, însemnând studii superioare pe termen scurt sau lung. Trebuie precizat însă că pentru întrebările referitoare la educația părinților există rate semnificative de non-răspuns (aproximativ 36% dintre respondenți nu au precizat cel mai înalt nivel de educație al mamei sau tatălui).

Ocupația părinților

	Tată			Mamă		
	Nr.	%	% valid	Nr.	%	% valid
Manageri	105	4.7	10.1	60	2.7	5.6
Specialiști	321	14.5	30.7	403	18.2	37.9
Funcționari	63	2.8	6	140	6.3	13.2
Agenți vânzări/servicii	89	4	8.5	54	2.4	5.1
Agricultori, silvicultori și piscicultori	40	1.8	3.8	9	0.4	0.8
Meșteșugari	224	10.1	21.5	198	9	18.6
Muncitori în fabrică	84	3.8	8	112	5.1	10.5
Muncitori necalificați	55	2.5	5.3	7	0.3	0.7
Militari	56	2.5	5.4	32	1.4	3
Nu știu	7	0.3	0.7	49	2.2	4.6

***Specialiști = Professionals + Technicians and associate professionals

În ceea ce privește ocupația părinților se observă din nou o rată ridicată de non-răspuns (aproximativ 53% dintre respondenți nu au furnizat informațiile solicitate prin intermediul întrebărilor referitoare la ocupația mamei sau a tatălui). Analiza răspunsurilor valide arată un nivel mai ridicat de concentrare pentru următoarele ocupații în ceea ce privește tatăl: specialiști (inclusiv în domeniul tehnic), meșteșugari, manageri. Ponderi mai reduse se întâlnesc pentru ocupațiile de funcționari, agenți de servicii sau vânzări, muncitori în fabrică. Ocupațiile de militar, agricultor, silvicultor sau piscicultor, precum și cea de muncitor necalificat înregistrează o pondere foarte scăzută. În cazul mamei situația respondenților este una diferită în sensul următor: cea mai mare pondere aparține ocupațiilor de specialiști, meșteșugari și funcționari, însă numărul celor ce lucrează în fabrici sau sunt manageri este mai redus. În cazul mamelor cea mai redusă pondere o au ocupațiile de agenți de servicii sau vânzări, agricultor, silvicultor sau piscicultor, precum și ocupațiile în domeniul militar și cele de muncitor necalificat.

Percepția asupra statutului social al părinților

	1 (scăzut)	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (ridicat)
Nr.	36	64	164	168	202	277	170	117	65	79
%	1.6	2.9	7.4	7.6	9.1	12.5	7.7	5.3	2.9	3.6
% valid	2.7	4.8	12.2	12.5	15.1	20.6	12.7	8.7	4.8	5.9

O variabilă importantă din baza de date măsoară percepția respondenților asupra statutului social al părinților, percepție măsurată pe o scală de la 1 la 10 unde 1 înseamnă statut social foarte scăzut, iar 10 statut social foarte ridicat. Analiza respondenților din punctul de vedere al acestei variabile arată că aproximativ 37% dintre aceștia consideră că statutul social al părinților lor este unul intermediar pe scala de referință, moderat pozitiv sau negativ (acești respondenți indică valorile 4, 5, 6 sau 7). Valori extreme pozitive sau negative sunt mai puțin frecvente, cei care acordă note de 1, 2, 3, respectiv 8, 9, 10 reprezentând mai puțin de un sfert. Totuși, trebuie precizat că 40% dintre respondenți nu au oferit un răspuns la întrebarea din chestionar referitoare la statutul social al părinților, rata de non-răspuns fiind deci considerabilă la nivelul acestui item.

Copii

	Fără	1 copil	2 copii	3 sau mai mulți copii
Nr.	1333	73	42	9
%	60.3	3.3	1.9	0.4
% valid	91.5	5	2.9	0.6

Din totalul celor 2212 participanți la studiu 5.61% au declarat că au în întreținere cel puțin un copil.

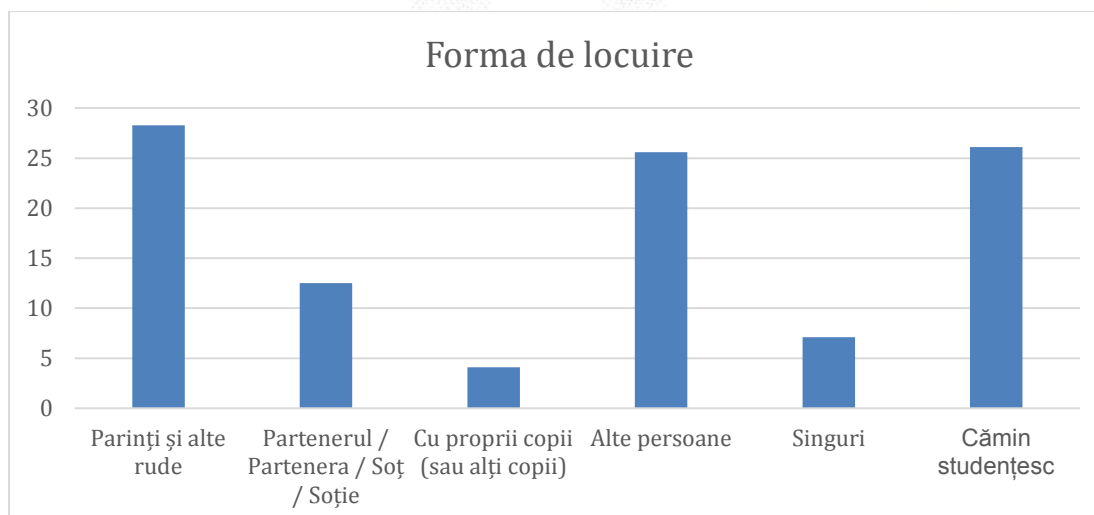

Înteruperi mai mari de un an ale studiilor (după admiterea în inv. superior)

	Da, între înmatriculare și absolvire	Da, între absolvirea unui program și înmatricularea în altul	Nu e cazul
Nr.	88	112	1554
%	4	5.1	70.3
% valid	5	6.4	88.6

Sub aspectul continuității studiilor, doar 4% dintre respondenți au declarat că au avut o întrerupere a studiilor mai mare de un an de zile între înmatricularea și absolvirea studiilor. Pe de altă parte, 5% dintre respondenți susțin că au avut o întrerupere a studiilor mai mare de un an între momentul absolvirii unui program și înmatricularea la un nou program de studii.

Condiția locativă a respondenților este surprinsă prin intermediul mai multor variabile ce conturează următorul tablou general: 28% dintre respondenți locuiesc împreună cu părinții sau cu alte rude; 12.5% locuiesc împreună cu partenerul; 4% locuiesc împreună cu copiii proprii sau cu alți copii; 25.6% locuiesc cu alte persoane; doar 7% dintre respondenți au indicat faptul că locuiesc singuri. 18.4% dintre respondenți au declarat că locuiesc într-un cămin studențesc.

Cea mai mare parte a respondenților (84%) urmează programe de studii organizate la nivelul universităților publice, în timp ce un număr redus al acestora sunt înscriși în programe de studii organizate de universități particulare.

Forma de proprietate a universității urmate

	Universitate privată	Universitate publică
Nr.	366	1846
%	16.5	83.5
% valid	16.5	83.5

4 ANGAJARE ȘI PIAȚA MUNCII

În cadrul secțiunii prezente vor fi detaliate unele dintre aspectele centrale referitoare la încadrarea studenților români pe piața muncii. Se va urmări detalierea itemilor referitori la evaluarea șanselor de angajare, prezentarea itemilor referitori la motivele angajării în perioada studiilor, precum și percepția privind legătura dintre activitatea profesională și conținutul programului de studii urmat.

Evaluarea activității profesionale la un an de la absolvirea programului de studii

	Voi continua să lucrez (la locul de muncă actual)	Voi căuta un loc de muncă/imi voi schimba locul de munca	Îmi voi deschide propria mea afacere	Nu știu (încă)
Nr.	142	338	48	14
%	6.4	15.3	2.2	0.6
% valid	22.3	53.1	7.5	2.2

Peste 70% dintre respondenți au refuzat să ofere un răspuns privind activitatea pe care estimează că o vor derula la un an de la absolvirea programului de studii, fapt ce indică o incertitudine ridicată a studenților în legătură cu integrarea lor pe piața muncii. Doar 2.17% cred că în urma absolvirii studiilor își vor deschide o afacere proprie; 15% estimează că își vor căuta un loc de muncă sau își vor schimba locul de muncă actual; 6% consideră că vor continua să lucreze la locul de muncă pe care îl au în prezent.

Evaluarea șanselor de angajare (la nivel național) după absolvirea programului de studii

	Foarte mari	Mari	Indiferent	Mici	Foarte mici	Nu pot aprecia
Nr.	250	413	435	250	238	137
%	11.3	18.7	19.7	11.3	10.8	6.2
% valid	14.5	24	25.2	14.5	13.8	8

Evaluarea șanselor de angajare (la nivel internațional) după absolvirea programului de studii

	Foarte mari	Mari	Indiferent	Mici	Foarte mici	Nu pot aprecia
Nr.	144	289	400	259	230	310
%	6.5	13.1	18.1	11.7	10.4	14
% valid	8.8	17.7	24.5	15.9	14.1	19

Analiza respondenților din punctul de vedere evaluării șanselor de integrare pe piața muncii – la nivel național – ulterior absolvirii programului de studii în cadrul cărora sunt înmatriculați indică următoarea situație: 22% dintre respondenți consideră că au șanse mici și foarte mici, în timp ce 30% sunt de părere că șansele lor de a se integra pe piața muncii sunt mari și foarte mari. 20% sunt indiferenți, iar 6% declară că nu pot aprecia șansele lor de angajare. Trebuie notat că 22% dintre respondenți nu au optat pentru o variantă de răspuns pentru acest item. Situația generală se modifică atunci când sunt avute în vedere șansele de angajare la nivel internațional: doar 20% dintre respondenți consideră că au șanse mari sau foarte mari, în timp ce ponderea celor care se creditează cu șanse mici sau foarte mici rămâne tot în jurul valorii de 22%. Numărul celor care s-au declarat indiferenți este de 18% însă ponderea celor care nu pot aprecia șansele proprii de angajare crește la aproximativ 14%. 26% dintre respondenți au refuzat să ofere un răspuns pentru acest item.

Experiența în muncă anterioară începerii studiilor universitare

	Da, am lucrat cel puțin un an și cel puțin 20 de ore pe săptămână	Da, am lucrat mai puțin de un an SAU mai puțin de 20 de ore pe săptămână	Nu
Nr.	364	198	1147
%	16.5	9	51.9
% valid	21.3	11.6	67.1

Din punctul de vedere al experienței în muncă anterior începerii studiilor universitare aproximativ 52% dintre respondenți au declarat că nu au avut o astfel de experiență; 9% au o experiență de muncă limitată (mai puțin de un an sau normă mai mică de 20 de ore pe săptămână), iar 16% au o experiență mai mare de un an de zile. Rata de non-răspuns pentru acest item este de 23%.

Dificultăți financiare

	Foarte serioase	2	3	4	Deloc
Nr.	200	366	483	272	114
%	9	16.5	21.8	12.3	5.2
% valid	13.9	25.5	33.7	19	7.9

Situația financiară a respondenților indică o frecvență relativă mai mare pentru cei care au dificultăți din acest punct de vedere (aproximativ 25%), în timp ce ponderea celor care declară că nu întâmpină probleme financiare este de numai 17%. Aproximativ 22% dintre respondenți au selectat o valoare intermediară a scalei de răspuns pentru acest item în timp ce 35% nu au furnizat informații referitoare la acest aspect.

Motivația încadrării în muncă în timpul studiilor

Lucrez pentru a mă întreține

	În totalitate	2	3	4	Deloc
Nr.	251	70	61	38	21
% valid	56.9	15.9	13.8	8.6	4.8

Lucrez pentru a-mi îmbunătăți condițiile de viață

	În totalitate	2	3	4	Deloc
Nr.	222	109	55	23	14
% valid	52.5	25.8	13	5.4	3.3

Lucrez pentru a acumula experiență

	În totalitate	2	3	4	Deloc
Nr.	228	66	49	34	30
% valid	56	16.2	12	8.4	7.4

Lucrez pentru că am timp liber la dispoziție

	În totalitate	2	3	4	Deloc
Nr.	50	35	64	59	161
% valid	13.6	9.5	17.3	16	43.6

În privința motivației pentru începerea unei slujbe în timpul perioadei de studii se observă că cei mai mulți dintre respondenții care lucrează în perioada studenției fac acest lucru pentru a se întreține sau pentru a își îmbunătăți condițiile de viață. Pe de altă parte, nevoia de a acumula experiență este și ea un motiv important pentru care studenții optează să înceapă un loc de muncă înainte de finalizarea studiilor. O pondere foarte redusă a respondenților declară

că motivul care îi determină să înceapă o slujbă este acela al excesului de timp liber.

Legătura dintre activitatea profesională și conținutul programului de studii urmat

	Foarte strânsă	2	3	4	Deloc strânsă
Nr.	156	72	66	39	121
%	7.1	3.3	3	1.8	5.5
% valid	34.4	15.9	14.5	8.6	26.7

Un aspect interesant relevat de datele colectate prin intermediul chestionarului Eurostudent este percepția referitoare la legătura dintre activitatea profesională derulată de studenți și conținutul programului de studii urmat de către aceștia. Mai exact, dintre cei 454 de respondenți care au oferit informații referitoare la acest aspect, 228 consideră că relația dintre pregătirea academică și activitatea profesională este una strânsă sau foarte strânsă, în timp ce doar 160 cred că activitatea profesională este slab legată de programul de studii urmat. 66 de respondenți sunt indeciși cu privire la această legătură.

Ore lucrate pe parcursul unei săptămâni obișnuite la locul de muncă plătit

	19 ore	25 ore	35 ore	40 ore	50 ore
Nr.	113	74	32	148	90
%	5.1	3.3	1.4	6.7	4.1
% valid	24.7	16.2	7	32.4	19.7

Din punctul de vedere al programului de lucru la locul de muncă mai mult de jumătate dintre cei care au o slujbă lucrează cel puțin 40 de ore pe săptămână, având practic o normă întreagă de muncă. 7% dintre respondenții cu ocazie de muncă declară că lucrează 35 de ore, iar aproximativ 41% lucrează cel mult 25 de ore pe săptămână.

Satisfacția și dorințele referitoare la volumul de timp petrecut pentru realizarea activităților legate de studiu și de la locul de muncă plătit

Timp dedicat activităților legate de studiu

	Aș vrea mai puțin	2	3	4	Aș vrea mai mult
Nr.	60	108	413	330	447
%	2.7	4.9	18.7	14.9	20.2
% valid	4.4	8	30.4	24.3	32.9

Timp dedicat locului de muncă plătit

	Aș vrea	2	3	4	Aș vrea
--	----------------	----------	----------	----------	----------------

	mai puțin			mai mult		
Nr.	162	104	240	164	141	
%	7.3	4.7	10.8	7.4	6.4	
% valid	20	12.8	29.6	20.2	17.4	
Volum total de muncă						
	Aș vrea mai puțin			Aș vrea mai mult		
Nr.	65	91	348	266	257	
%	2.9	4.1	15.7	12	11.6	
% valid	6.3	8.9	33.9	25.9	25	

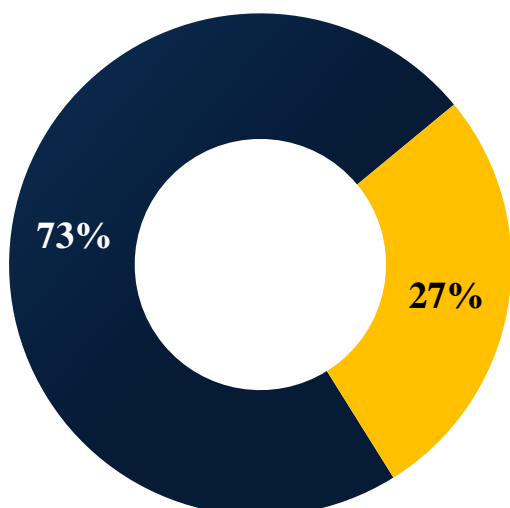
În privința percepției referitoare la volumul de timp alocat studiului și/sau locului de muncă, numărul respondenților ce indică faptul că ar dori mai mult timp pe care să îl poată alocă studiului (555) este ceva mai mare decât cel al studenților care ar dori să aloce mai puțin timp acestei activități (390). Pe de altă parte, în cazul locului de muncă situația este inversată, numărul celor care ar dori să aloce mai puțin timp acestei activități (305) fiind ceva mai mare decât al celor care ar dori să poată dedica mai mult din timpul lor acestei activități (266). În ansamblu, repartizarea respondenților sub aspectul satisfacției cu volumul total de muncă pe care îl derulează este una foarte disproporționată: aproximativ 52% dintre respondenți declară că ar dori mai mult timp pentru a își gestiona volumul total de muncă în timp ce doar 15% ar dori mai puțin timp.

5 TRANZIȚIA ȘI RUTELE DE ACCES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

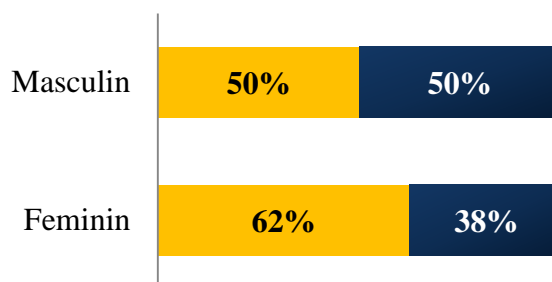
În capitolul de față este prezentat fenomenul tranziției de la învățământul preuniversitar la învățământul universitar, înregistrat în rândul studenților din România, precum și căile de acces utilizate în acest sens. Analiza este relevantă în condițiile în care lungimea perioadei de transfer de la preuniversitar la universitar este unul din factorii care au impact asupra rezultatelor și participării academice. În cadrul studiului, tranziția este definită drept o variabilă dihotomică: tranziție normală și tranziție întârziată. Perioada mai mare de 24 de luni parcursă între absolvirea liceului și înmatricularea la facultate este considerată *tranziția întârziată*. *Tranziția normală* este cea mai des întâlnită în rândul persoanelor de 18-19 ani care imediat cum finalizează studiile liceale, aleg să se înmatriculeze la o facultate.

Motivele care îi determină pe studenții să nu intre în sistemul universitar imediat cum finalizează studiile preuniversitare sunt diverse și țin atât de factorii structurali, cât și de preferințe personale, de decizii luate individual sau în familie. Pentru a sesiza dacă există diferențe între categorii de studenți, tranziția a fost analizată prin rapoartare la date care țin de *background-ul familial, experiențe de muncă anterioare accesului la învățământul superior, situații de întrerupere a studiilor, rate de participare la studii, profilul liceului absolvit etc.* Analiza acestor date este relevantă în condițiile în care se pot stabili anumite tipare în ceea ce privește tranziția, astfel încât să se poată elabora politici care să încurajeze continuarea studiilor la nivel universitar, independent factori de natură structurală.

■ Tranziție normală ■ Tranziție întârziată

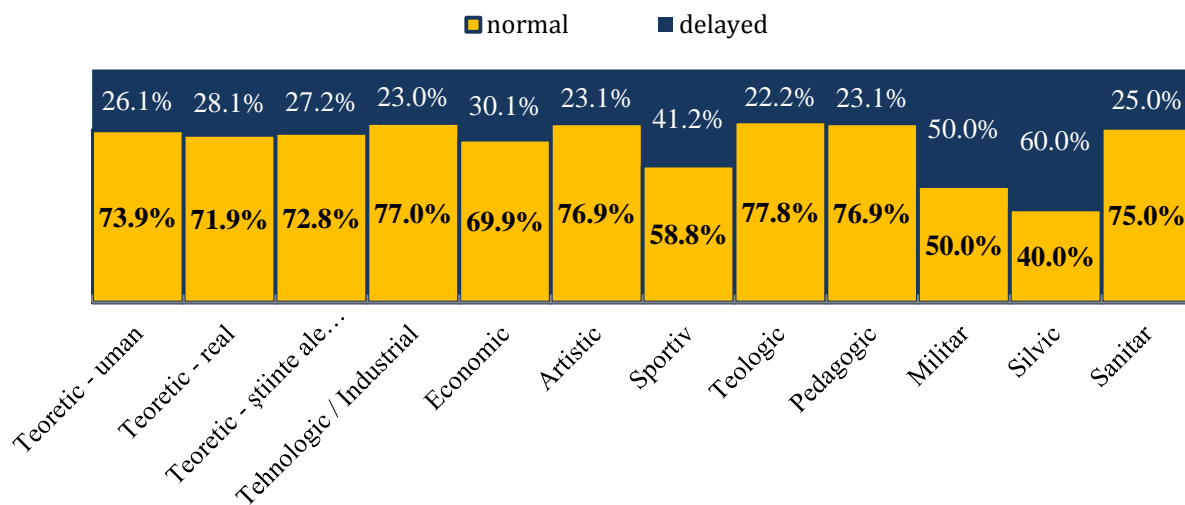
Grafic 2 - Tipul de tranziție

■ Tranziția normală ■ Tranziție întârziată

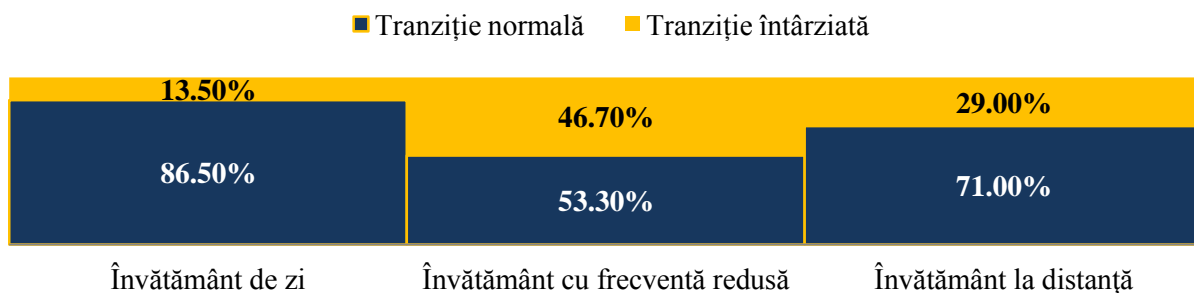
Grafic 1 - Tipul de tranziție repartizat pe gen

Tranziția normală este cea mai des întâlnită practică în rândul respondenților. Conform datelor colectate, aproximativ 30% dintre studenți s-au înscris în învățământul superior la cel puțin doi ani după obținerea diplomei de Bacalaureat. Graficul privind repartizarea pe sexe, arată faptul că nu există o diferență majoră între bărbați și femei în ceea ce privește tipul de tranziție la sistemul de învățământ superior. Cu toate acestea, se poate observa faptul că un procent mai mare de femei tind să se înscrie în învățământul superior după finalizarea liceului. Aceste date coincid cu studiile privind performanța școlară diferențiată în funcție de gen, care arată faptul că femeile se înscriu într-o proporție mai mare în învățământul superior și au rezultatele academice mai bune comparativ cu bărbații.

Grafic 3 - Tipul de tranziție repartizat pe gen

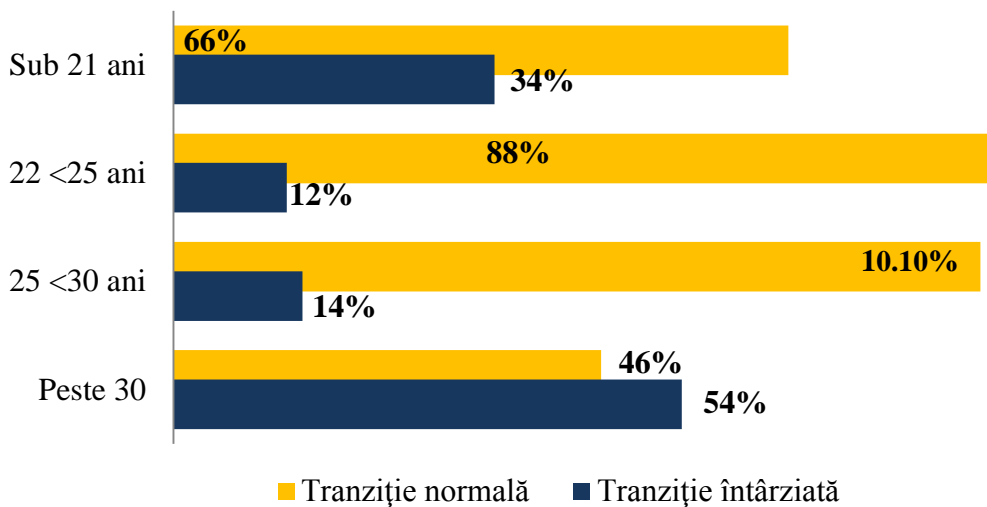
Conform graficului de mai sus, se poate observa faptul că fenomenul de tranziție întârziată este mai accentuat în rândul absolvenților de liceu cu profil *sportiv* (41%), *militar* (50%) și *silvic* (60%). Acest lucru se poate explica prin faptul că absolvenții acestor licee au posibilitatea de a se angaja imediat cum finalizează studiile preuniversitare în domeniile în care s-au specializat, fără a avea nevoie de studii superioare.

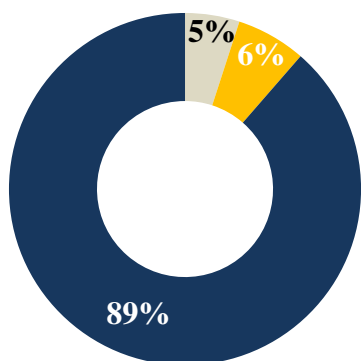
Grafic 4 - Tipul de tranziție repartizat în funcție forma de învățământ

Aproximativ jumătate dintre studenții înscriși în învățământ cu frecvență redusă au avut o tranziție întârziată. Procentul ridicat se poate explica prin faptul că persoanele care au ales să se înscrie în învățământul superior cu frecvență redusă, la 24 luni distanță de la absolvirea liceului, sunt persoane care lucrează, posibil chiar și imediat după finalizarea liceului, neavând timpul necesar pentru a participa la activitățile specifice unei forme de învățământ la zi.

Graficul x – Tipul de tranziție repartizat pe categorii de vârstă

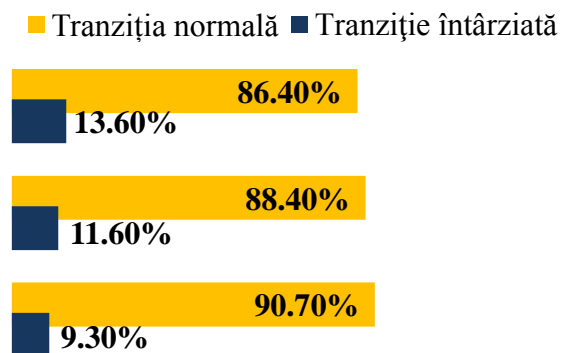

În graficul de mai sus, se poate observa faptul că fenomenul de tranziție întârziată este mai des întâlnit în rândul tinerilor sub 21 de ani (peste 34% din respondenții). În contextul socio-economic actual, tinerii invocă o serie de motive pentru care amână începerea studiilor universitare, cum ar fi: lipsa veniturilor care determină angajarea din timpul liceului sau imediat după finalizarea studiilor liceale, veniturile insuficiente ale familie etc.

Grafic 6 - Fenomenul de întrerupere a studiilor

- Da, am întrerupt studiile în perioada dintre admitere și prima absolvire a studiilor universitare
- Da, am întrerupt studiile între absolvire și urmarea unor alte studii universitare
- Nu, nu mi-am întrerupt studiile universitare după începerea acestora

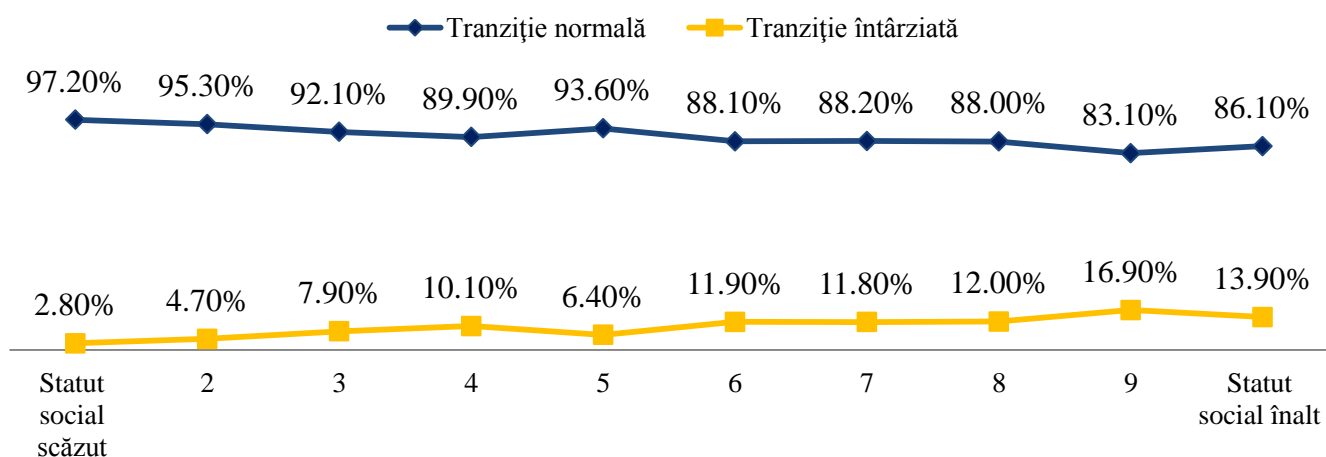

Grafic 5 - Tipul de tranziție rapartizat în funcție de întreruperea studiilor

Aproximativ 90% din respondenți au declarat faptul că nu au întrerupt studiile universitare după începerea acestora. Dovada de continuitate a acestora este

dată de faptul că 9 din 10 studenți care nu au întrerupt studiile universitare au avut o tranziție normală către sistemul universitar, adică au continuat studiile imediat după finalizarea liceului. Conform graficului, aproximativ 14% din persoanele care au întrerupt studiile în perioada dintre admitere și prima absolvire a studiilor universitare s-au înmatriculat la facultate la minim 2 ani după obținerea diplomei de bacalaureat.

Unde ați încadra statutul social al părinților dumneavoastră, pe o scală de la statut social înalt la statut social scăzut?

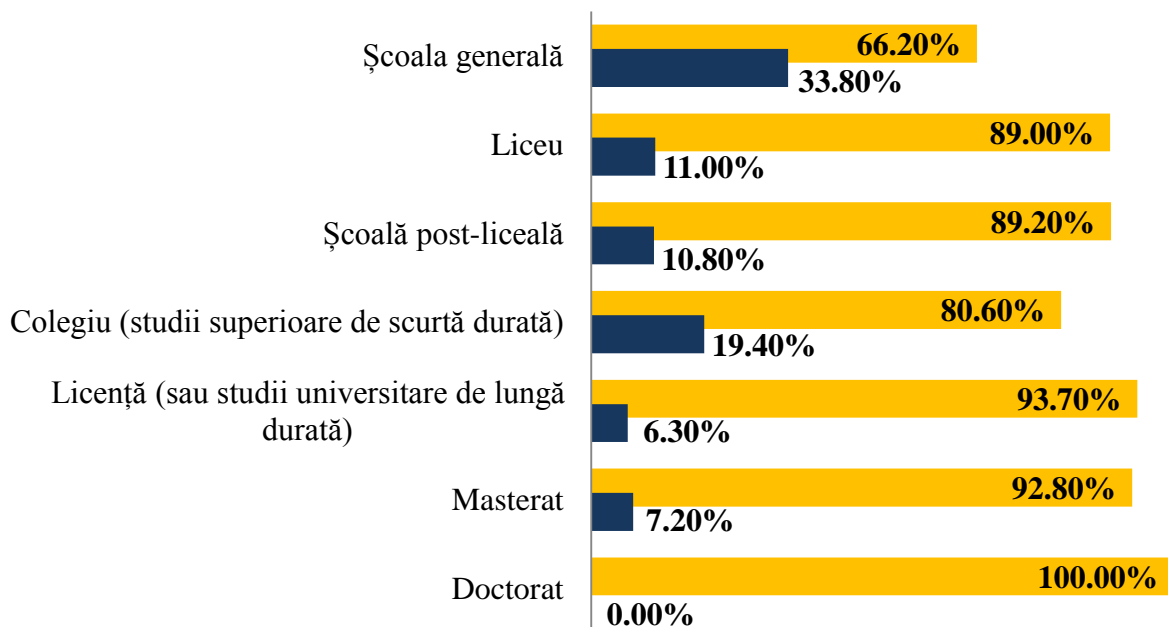

Grafic 7 - Statutul social al părinților

Contrar ideii conform căreia lipsa veniturilor (asociate cu o poziție socială scăzută) ar fi una din cauzele pentru care studenții întârzie procesul de înscriere la facultate, datele prezentate arată faptul că un procent mai mare (deși diferența nu este semnificativă) din cei care au o tranziție întârziată consideră că părinții lor au un statut social înalt. Interesul pentru continuarea studiilor universitare în rândul persoanelor care consideră că părinții au statut social scăzut se poate explica și prin dorința de ascensiune socială, mobilitate socială, cu alte cuvinte aceștia își propun să depășească condiția părinților și să aibă un nivel de trai mai ridicat.

Educația părinților

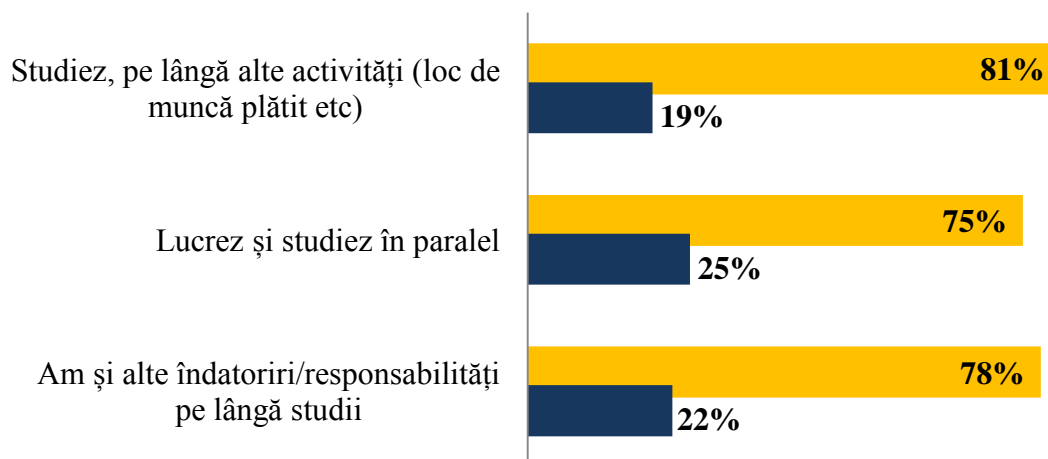
■ Tranziția normală ■ Tranziția întârziată

Grafic 9 - Educația părinților

Care dintre următoarele afirmații descrie cel mai bine situația dumneavoastră?

■ Tranziția normală ■ Tranziția întârziată

Grafic 8 - Tipul de tranziție repartizat pe activitățile curente

Nivelul de educație al părinților reprezintă un indicator relevant pentru a explica tipul de tranziție al studenților de la liceu la facultate. Astfel, se poate observa faptul că 34% din respondenții ai căror părinți au finalizat doar școala generală, au avut o tranziție întârziată. Mai mult, procentul persoanelor care au

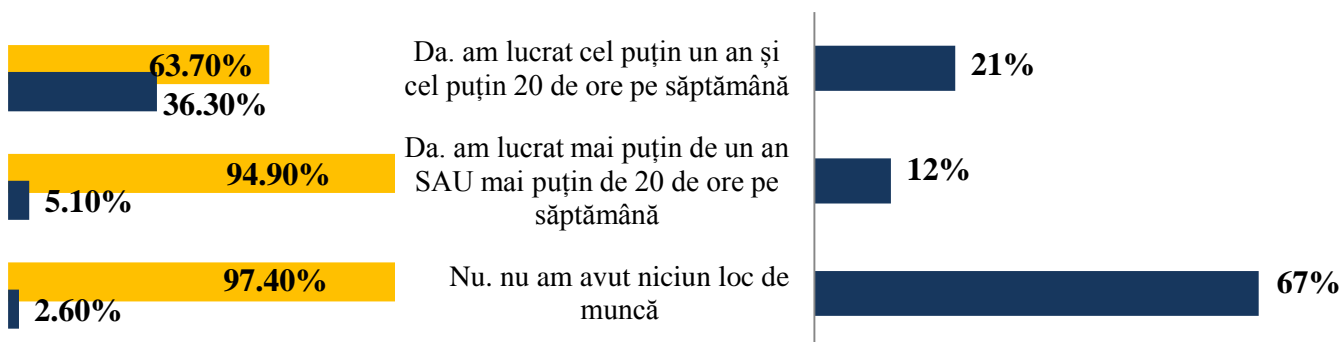
avut o tranziție întârziată scade pe măsură ce crește nivelul de educație al părinților. Cauzele pot fi atât de ordin financiar (persoanele care au finalizat doar școala generală au un venit mult mai mic, comparativ cu persoanele care au studii universitare), dar și de natură motivațională (studenții nu au fost încurajați sau susținuți în demersul lor de a se înscrie la facultate).

Aproximativ 80% din persoanele care prioritizează studiul au avut o tranziție normală în învățământul superior. Acest procent scade pe măsură ce locul de muncă (75%) sau alte tipuri de responsabilități (78%), înlocuiesc studiul în ordinea priorităților respondenților. Astfel, se poate spune că tranziția întârziată este mai des întâlnită în rândul studenților care lucrează sau au alte responsabilități (ex: creșterea unui copil).

Ați avut un loc de muncă plătit înainte să începeți studiile universitare?

■ Tranziția normală

■ Tranziția întârziată

Grafic 11 - Tipul de tranziție repartizat pe numărul de ore înainte de a fi înscris în învățământul preuniversitar

Grafic 10 - Numărul de ore lucrate înainte de a fi înscris în învățământul preuniversitar

Conform așteptărilor, aproximativ 36% din respondenții care au avut un loc de muncă plătit înainte să înceapă studiile universitare, au avut o tranziție întârziată. Astfel, persoanele care au lucrat cel puțin un an, minimum 20 de ore pe săptămână au întârziat procesul de intrare în învățământul universitar. Procentul persoanelor care au o tranziție întârziată este direct proporțional cu timpul petrecut pe piața muncii înainte de intrarea la facultate.

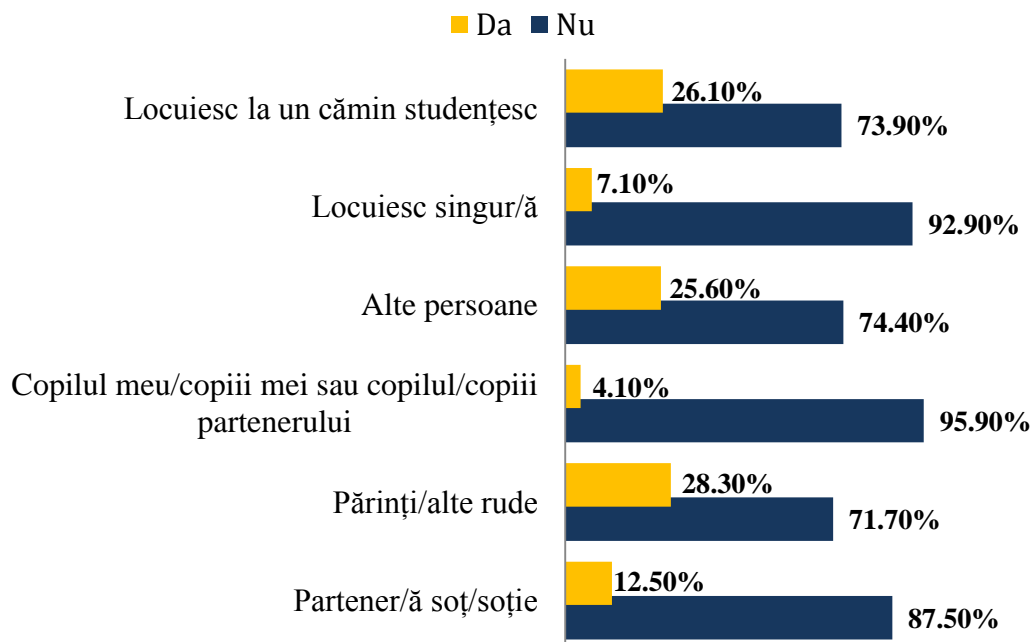
6 BUGETUL DE TIMP AL STUDENȚILOR

Alocarea bugetului de timp al studenților este importantă în vederea obținerii unor rezultate satisfăcătoare atât în privința activităților specifice mediului academic, cât și în cele ce țin de dezvoltarea profesională a studenților. Felul cum studenții își gestionează timpul și în ce activități investesc această resursă ține în foarte mare măsură de situația financiară a acestora și de domeniul de studiu.

Capitolul de față își propune prezentarea modului în care studenții participanți la studiu dedică timpul pentru activitățile specifice acestora. Variabilele care măsoară activitățile curente ale studenților ce afectează distribuția zilnică a timpului sunt: numărul de ore petrecute la locul de muncă; tipul de spațiu unde locuiesc; persoanele cu care conviețuiesc (dacă e cazul); satisfacția față de timpul dedicat studiului sau față de implicarea la locul de muncă. O astfel de analiză este dezirabilă în condițiile în care timpul petrecut la locul de muncă poate oferi o imagine cu privire la gradul de implicare al studenților la activitățile academice (participare la cursuri; participare la proiecte de cercetare, studiu individual etc). Astfel, prezența, participarea la cursuri, dar și rezultatele școlare ar putea fi afectate de tipul de loc de muncă (part-time, full-time) și de alte activități care au ca scop dezvoltarea competențelor profesionale. Spațiul de locuire este de asemenea important deoarece condițiile și facilitățile de care beneficiază studenții afectează productivitatea atât la școală, cât și la locul de muncă. Spre exemplu studenții cu situații financiare ridicate care locuiesc cu părinții, au dublu-avantaj în ceea ce privește aspectele financiare (nu trebuie să plătească chirie), fapt care nu îi determină să se angajeze și se pot concentra pe studii. Mai mult, în funcție de persoanele cu care conviețuiesc, studenții au responsabilități care necesită investirea în măsura mai mare sau mai mică a timpului: creșterea copilului, locuirea cu partenerul etc.. În plus, bugetul de timp al studenților poate să fie dependent și de *background-ul familial*, în special de situația financiară a familiei. Studenții care provin din medii defavorizate și care nu primesc un

sprijin de natură financiară din partea părinților sunt nevoiți să împartă timpul între studii și un loc de muncă necesar pentru a se întreține.

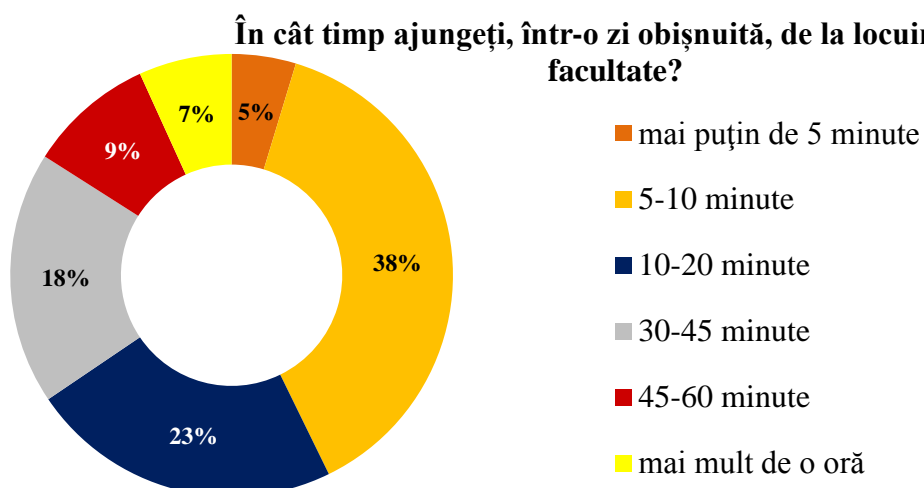
Cu cine locuiți?

Grafic 12 -- Categoriile de persoane cu care locuiesc studenții

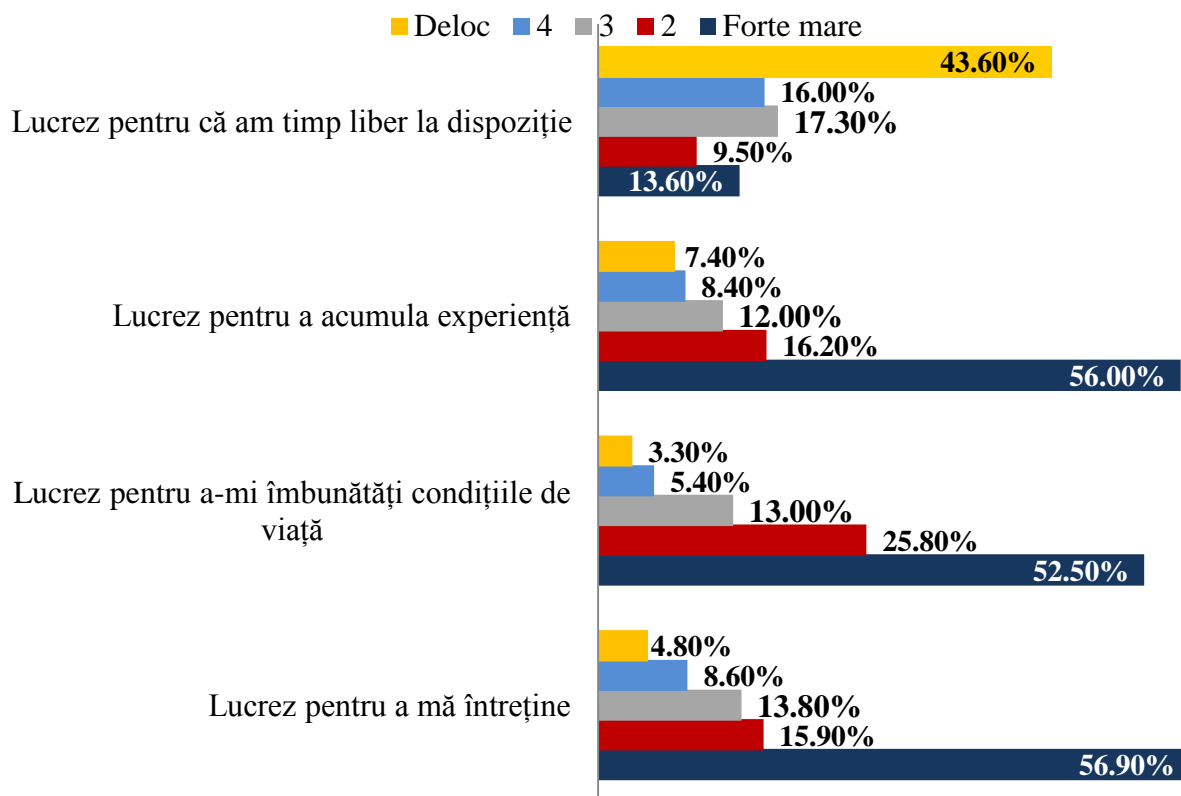
Studenții au fost întrebați cu cine locuiesc în prezent, întrebarea fiind una cu răspuns multiplu ca urmare a faptului că pot locui în același timp cu mai multe categorii de persoane. Un sfert dintre respondenți au declarat că locuiesc într-un cămin studențesc, mai mult de un sfert locuiesc cu părinții și tot un sfert au declarat că locuiesc cu alte persoane. Aproximativ 12% dintre respondenți locuiesc cu partenerul/partenera, soțul/soția și aproximativ 4% locuiesc cu propriul copil sau cu copilul partenerului/partenerei. Numai 7% dintre respondenți locuiesc singuri, lucru care poate fi relevant în condițiile unei analize privind condițiile de învățare pe care le au studenții din România.

Grafic 13 - Timpul petrecut pe drumul către facultate

Timpul necesar deplasării de acasă la universitate este unul dintre factorii care afectează participarea la cursuri. În *Graficul 13* se poate observa că mai mult de jumătate dintre studenții respondenți ajung în maximum 20 de minute la facultate (5% în mai puțin de 5 minute, 38% în 5-10 minute, și 23% în 10-20 minute). Există însă și studenți care petrec mai mult timp pe drumul spre facultate, aproximativ 7% dintre respondenți declarând că fac mai mult de o oră, 9% între 45-60 min și 18% între 30-45 minute. Este important de menționat faptul că deplasarea în oraș este determinată și de mărimea orașului în care studenții învață, din acest punct de vedere studenții de la universitățile din București sunt dezavantajați dacă nu cumva locuiesc în campusul din proximitatea facultății. De asemenea, în condițiile în care o bună parte dintre studenți au un loc de muncă, timpul dedicat deplasării se poate dubla.

În ce măsură următoarele afirmații descriu situația dumneavoastră?

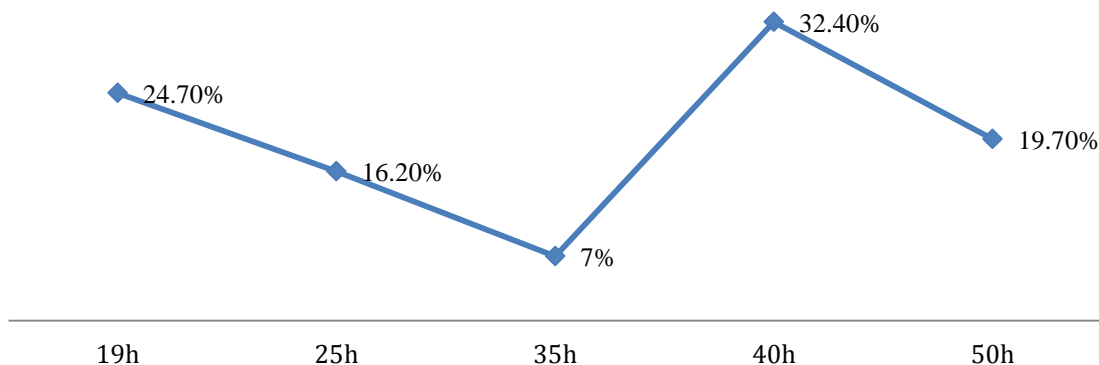

Grafic 14 - Motivatii pentru angajare

Motivele pentru care indivizii aleg să aibă un loc de muncă sunt diverse însă numai în cazul a 23% dintre respondenți (9%, respectiv 14% au răspuns 4 și 5 pe o scală de la 1 la 5, unde 1 înseamnă deloc și 5 foarte mare măsură) timpul liber a reprezentat un motiv pentru care au ales să se angajeze. Cele mai importante motive menționate de respondenți sunt: „îmbunătățirea condițiilor de viață” (52% au răspuns 5 și 26% au răspuns 4), „acumularea de experiență” (56% au răspuns 5 și 16% au răspuns 4), „pentru a se întreține” (57% au răspuns 5 și 16% 4). Se poate observa că o parte semnificativă dintre studenți au nevoie să lucreze pentru a se întreține, sau lucrează pentru a dobândi independență financiară, lucru care fără îndoială afectează participarea în educația superioară.

Grafic 15 - Numărul de ore petrecute săptămânal la muncă

—◆ Câte ore lucrați pe parcursul unei săptămâni obișnuite, la locul de muncă unde sunți plătit?

Dintre persoanele care lucrează, cei mai mulți, 32% o fac full-time, cu alte cuvinte lucrează standardul de 8 ore pe zi, la care se adaugă 20% studenți care lucrează și mai mult 50 ore pe săptămână și 7% care au declarat că merg la serviciu aproximativ 35 ore pe săptămână, adică aproape full-time. Putem spune că această categorie de studenți cu greu pot ajunge la cursuri, iar de studiu individual aproape că nu poate fi vorba. Restul de 41% au declarat că lucrează fie 19, fie 25 ore, adică part-time.

Grafic 16 - Numărul de ore alocate studiului

Timp alocat studiului individual (pregătire, învățare, teme)	Luni	Marti	Miercuri	Joi	Vineri	Sambata	Duminica
0 si 3 ore	85,4%	84,3 %	83,0%	84,1 %	79,9%	61,7%	66,0%
4 si 7 ore	13,8%	14,2 %	15,9%	14,4 %	18,0%	32,3%	28,4%
8 si 11 ore	,5%	1,3%	,9%	1,4%	1,6%	5,1%	4,8%
peste 12 ore	,2%	,2%	,2%	,2%	,5%	1,0%	,7%

Se poate observa faptul că cei mai mulți studenți dedică între 0 și 3 ore pentru studiu, inclusiv în weekend când numărul de ore dedicate studiului crește. Evident, în condițiile în care o bună parte dintre respondenți muncesc foarte multe ore era de așteptat ca timpul alocat studiului să fie unul scăzut.

Grafic 17 - Satisfacția față de timpul alocat studiului, muncii și volumului total de muncă

	Satisfacția legată de timpul dedicat activităților legate de studiu	Satisfacția cu timpul dedicat locului de muncă plătit	Satisfacția cu volum total de muncă
Mai puțin timp	4,4%	20,0%	6,3%
2	8,0%	12,8%	8,9%
3	30,4%	29,6%	33,9%
4	24,3%	20,2%	25,9%
Mai mult timp	32,9%	17,4%	25,0%

În privința satisfacției legate de timpul pe care studenții îl dedică studiului pe o scală de la 1 la 5, unde 1 înseamnă mai puțin timp și 5 mai mult timp, aceștia și-ar dori în proporție de peste 50% (33% au răspuns 5 și 24% au răspuns 4) să aibă mai mult timp. De asemenea, 51% (cei care au răspuns 4 și 5) și-ar dori să aibă mai mult timp pentru volumul total de muncă pe care îl depun și aproximativ 37% (cei care au răspuns 4 și 5) și-ar dori mai mult timp pe care să îl dedice locului de muncă. Având în vedere că deja un număr foarte mare de studenți dedică mult mai mult timp locului de muncă decât studiului în cadrul facultății, se poate interpreta faptul că studiile nu reprezintă prioritatea principală pentru studenți.

CONCLUZII

Studiul de față a urmărit conturarea imaginii generale a studenților români sub aspectul situației socio-economice a acestora și a relației lor cu piața muncii. Prin analiza datelor naționale disponibile ca urmare a implementării valului V al Eurostudent, paginile anterioare au indicat principalele caracteristici socio-demografice ale populației studențești precum și diferite specificități privind derularea studiilor universitare în România. Principalele aspecte vizate au fost ratele de tranziție și acces, bugetul de timp al studenților, resursele financiare ale studenților și, nu în ultimul rând, angajarea și relația cu piața forței de muncă. Referitor la această ultimă dimensiune, itemii analizați în documentul de față vor oferi un element important de referință în realizarea studiilor subsecvente privind inserția profesională a absolvenților și, nu în ultimul rând, în realizarea raportului consolidat al studiilor referitoare la corelarea ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii, principalul livrabil al activității 5.4 a proiectului.